

1822: Η Επανάσταση τον δεύτερο χρόνο

Τον δεύτερο χρόνο του Αγώνα οι Τούρκοι **οργάνωσαν καλύτερα την άμυνα και την αντεπίθεσή τους**: Μια στρατιά τους θα κατέπνιγε την Επανάσταση στην Δυτική Ελλάδα, μια άλλη στην Ανατολική, ενώ ο στόλος τους θα αντιμετώπιζε τους νησιώτες. Στο τέλος, στρατός και στόλος θα ενώνονταν στην Πελοπόννησο, για να καταστείλουν την Επανάσταση και εκεί.

Τον Απρίλιο του 1822 οι Οθωμανοί **κατέστρεψαν ολοκληρωτικά την επαναστατημένη Χίο**. Τους κατοίκους της τους έσφαξαν ή τους πούλησαν σαν σκλάβους. Η καταστροφή αυτή συγκλόνισε τους λαούς της Ευρώπης.

Τον Ιούνιο του ίδιου χρόνου, ο Ψαριανός πυρπολητής Κωνσταντίνος Κανάρης πήρε εκδίκηση για τα θύματα της Χίου: με το πυρπολικό του **ανατίναξε στο λιμάνι της κατεστραμμένης Χίου την ναυαρχίδα του τουρκικού στόλου**, όταν γιόρταζαν το Μπαϊράμι. Σκοτώθηκαν περίπου 2.000 Οθωμανοί στρατιώτες.

Την ίδια περίοδο με την καταστροφή της Χίου (Απρίλιος 1822) έγινε ένα **καινούριο Ζάλογγο** στην Μακεδονία: Οι **γυναίκες της Νάουσας**, για να μην τις σκοτώσουν ή τις σκλαβώσουν οι Τούρκοι που στο μεταξύ είχαν καταλάβει την πόλη, **έπεσαν από τον καταρράκτη της Αράπιτσας** (του ποταμού της πόλης) μαζί με τα παιδιά τους και σκοτώθηκαν. Αυτό το γεγονός σήμανε το τέλος της εξέγερσης στην Βόρεια Ελλάδα. Η Επανάσταση από τότε και μετά περιορίστηκε στην Πελοπόννησο, την Στερεά Ελλάδα και τα νησιά του Αιγαίου.

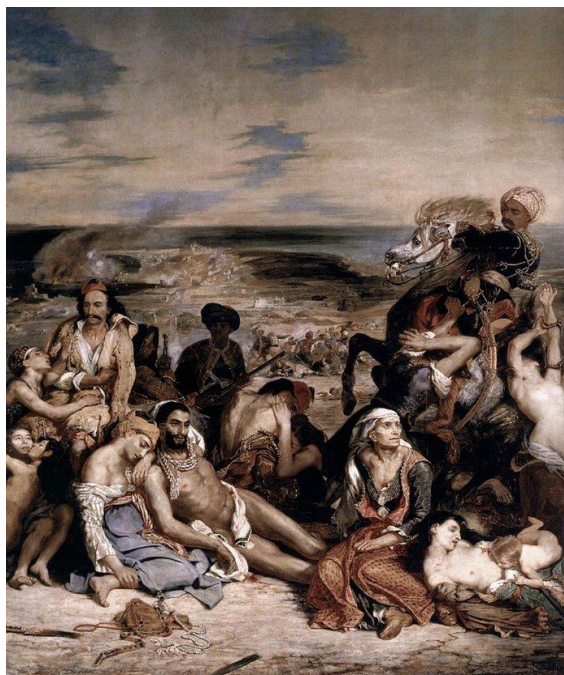
Στην Ήπειρο, όπου ο Χουρσίτ πασάς πολεμούσε τους Σουλιώτες, η κατάσταση ήταν δύσκολη. Έλληνες και φιλέλληνες, με αρχηγό τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο, προσέτρεξαν σε βοήθεια των Σουλιωτών. **Στην μάχη που έγινε στο Πέτα** (22 Ιουλίου) νικήθηκαν από τον στρατό του Χουρσίτ. Μετά απ' αυτό, οι Σουλιώτες αναγκάστηκαν να συνθηκολογήσουν και να φύγουν για αρκετά χρόνια από το Σούλι.

Το καλοκαίρι του 1822 ο **Μαχμούτ Δράμαλης**, πασάς της Λάρισας, ορίστηκε αρχηγός της εκστρατείας εναντίον των Ελλήνων και κατέβηκε με τον στρατό του μέχρι το Άργος. Εκεί όμως τον περίμενε ο Κολοκοτρώνης, ο οποίος εφαρμόζοντας την τακτική της **καμένης γης*** τον ανάγκασε να πάρει τον δρόμο της επιστροφής.

Στις 26 Ιουλίου έγινε η μάχη στα Δερβενάκια (περιοχή ανάμεσα από δύο βουνά, κοντά στην Κόρινθο). Ελάχιστοι Τούρκοι μπόρεσαν να διαφύγουν. Στα χέρια των Ελλήνων έπεσαν πολλά λάφυρα και όπλα.

Μετά την μάχη ο Κολοκοτρώνης ανακηρύχθηκε αρχιστράτηγος, ενώ ο Δράμαλης πέθανε από την στενοχώρια του και ο Χουρσίτ αυτοκτόνησε. **Η Επανάσταση εδραιωνόταν.**

Τον Οκτώβριο του 1822 ο Ομέρ Βρυώνης με τον στρατό του **πολιόρκησαν για πρώτη φορά το Μεσολόγγι**, όμως η φρουρά του, με αρχηγό τον **Μάρκο Μπότσαρη**, τους καθυστέρησε αρκετά, μέχρι που χειμώνιασε. Μετά τα Χριστούγεννα, οι Τούρκοι έλυσαν την πολιορκία και έφυγαν.

Ευγένιος Ντελακρουά: "Η καταστροφή της Χίου"

* Έκαιγε τα χωράφια στον κάμπο του Άργους και δηλητηρίαζε τα πηγάδια, με αποτέλεσμα οι στρατιώτες του Δράμαλη να υποφέρουν από πείνα και από δίψα.

Από το σχολικό βιβλίο:

1. Διαβάζουμε στις «Πηγές» (σελ. 96 - Πηγή 2) μια επιστολή του Εμίν πασά, στην οποία αναφέρει τις νίκες των Τούρκων στην Νάουσα.
2. Διαβάζουμε στις «Πηγές» (1&2, σελ. 108) αναμνήσεις του Κολοκοτρώνη για το πώς εμπύχωνε τους πολεμιστές του πριν από την μάχη στα Δερβενάκια και για το πώς κατάφερε να νικήσει τον πολυπληθέστερο και ισχυρότερο στρατό του Δράμαλη.
3. Βλέπουμε (σελ. 102) τον πίνακα του Νικηφόρου Λύτρα «*Η πυρπόληση της τουρκικής ναυαρχίδας από τον Κωνσταντίνο Κανάρη*».
4. Βλέπουμε (σελ. 106) πίνακα του Θ. Βρυζάκη, που απεικονίζει τα στενά στα οποία απέκλεισε ο Κολοκοτρώνης τον Δράμαλη.

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Ποιο ήταν το σχέδιο των Τούρκων για την αντιμετώπιση της Ελληνικής Επανάστασης;
2. Πότε καταστράφηκε η Χίος; Ποιοι την κατέστρεψαν και για ποιον λόγο;
3. Περιγράψτε με λίγα λόγια την θυσία των γυναικών στην Νάουσα, τον Απρίλιο του 1822.
4. Ποια ήταν τα αντίποινα του Κωνσταντίνου Κανάρη για την καταστροφή της Χίου;
5. Πότε έγινε η μάχη στο Πέτα; Αναφέρετε μια πιθανή αιτία της ήττας των Ελλήνων.
6. Περιγράψτε με λίγα λόγια πώς ο Κολοκοτρώνης με τους υπόλοιπους Έλληνες νίκησαν τον Δράμαλη στα Δερβενάκια.
7. Αναφέρετε τα σημαντικότερα γεγονότα του 1822.

